

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

VI. In ipso causae initio non est à quæstionibus inchoandum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

terdicitur *cap. nulli. 5. cap. si quis Presbyterorum. 6. de reb. Eccles. alienand. ca. Apostolicos. 13. caus. 12. q. 2.* Nec relevat impositum Administratori onus novam reddendi crucem; est enim equidem alienatio, quam Episcopus non nisi consulto & consentiente facere potest Capitulo. *Cap. 1. de his, que sunt à Prælat.*

(F) Et hic offendit Regulam *Eulogius*, eum *Trident. Sess. 25. de Regular. cap. 18.* anathemati subjiciat eos, qui puellam, viduam aut quancunque mulie-

rem invitam ad ingrediendum monasterium, vel ad habitum suscipiendum cujuscunque Religionis, vel ad emittendam Professionem coegerint, quique consilium, auxilium vel favorem dederint, &c.

(G) Resignatio Canonici senioris in Sacellani Episcopalis favorem ex metu facta invalida est, & Canonieatus taliter resignatus repeti potest. *Cap. Abbas. 2. cap. ad audientiam. 4. de his, que vi metusve caus.*

REGULA VI.

In ipso cause initio non est à questionibus inchoandum.

Quæres primo. Quid in præsentî Regula nomine *questionis* intelligitur?

R. Juxta communioem hujus Regule interpretationem *Questio* denotat torturam, quæ ad eruendam veritatem atrocium criminum reis à judice criminali injungitur, & definiti potest: interrogatio de crimine commisso per tormenta ad eruendam veritatem à legitimo judice instituta.

Quæres secundo. Quis hujus Regule sensus?

R. Judicium criminale à rei tortura non est inchoandum. Ratio est: quia tortura pœna est, tortum infamat, notam civilem & indelebilem incurrit maculam, quod si attem judicium criminale à questionibus sive tortura inchoaretur,

plures innocentes pœnam & perpetuam paterentur infamie notam, & calumniatorum panderetur ostium multitudini.

Quæres tertio. Quæ conditiones ad torturam requiruntur?

R. Sequentes: *1ma.* Quod veritas aliter haberi vel indagari nequeat, cum tortura causâ investigandæ veritatis, & in subsidium probationum, reum non convincentium, inferatur. Unde si reus plene convictus crimen inficietur, absque ulteriori tortura, quæ confessionem eliciat, condemnari potest.

2da. Crimen, ad cujus confessionem tortura infertur, atrox esse debet, cui imponenda mortis, vel alia corporis afflictiva pœna, quæ in communi asti-

matione

matione temporaneâ solùm incarceratione vel relegatione gravior sit, multùmque ipsam torturam excedat; contra reum enim non convictum graviori pœnâ, quàm infligenda foret, si convictus esset, procedendum non est.

3ta. Reus torquendus persona juris privilegio à torturæ carnificina exempta esse non debet, ut sunt impuberes, furiosi, amentes, fœminæ prægnantes, personæ nobiles & illustres.

4ta. De corpore delicti constare oportet, quod semper requiritur, antequam ad specialem inquisitionem procedatur, ut dùm de homicidio inquiritur, iudicii notum esse debet, quòd in tali loco & tempore homicidium sit perpetratum, & ex hoc capite Iudices imperium mixtum, ut vocant, sive jus gladii habentes, occurrente violento mortis casu, eadaver interfecti priùs visitant & inspi-

ciunt, ut de corpore delicti constet in casu, quo quis postmodum de commisso homicidii scelere suspectus redderetur.

5ta. Indicia & argumenta, quibus reus Iudici prudenter redditur suspectus, torturam præcedere debent, & si torturam à Iudice impostam sustinuerit, ad alteram procedi nequit, nisi nova indicia & argumenta suspicionem augmentia emerlerint.

6ta. In tortura gradatim procedendum, & reus ad veritatis confessionem à Iudice inducendus est: 1mo verbis adhortatoriis. 2do torturæ comminatione. 3^{io} tormentorum, quibus est torquendus, expositione. 4to. Si ista non proficiant, ad actualem torturam proceditur: cum ratio naturalis dicit mitiora remedia priùs esse tentanda, quàm ad severiora deveniatur.

C A S U S.

Formosus Iudex secularis Sempronium lucida intervalla habentem de Assassinii crimine diffamatum incarcerat. (A) Et alterâ die torturæ subjicit. (B) quam Sempronius nihil confitendo passus tertiâ die ad monasterium vicinum confugit, ex quo eum Formosus per vim extrahit. (C) Extractum asylo restitui jubet Episcopus, Formosum ob violatam Ecclesiæ immunitatem excommunicationi subjiciens. (D) Sempronium restitutum cum diutius in asylo hæere cederet,

fugam tentans à militibus ad hoc deputatis tenetur, & Formoso rursùm silitur, qui eum alterâ vice torqueri jubet. (E) Ubi cruciatibus victus Assasianum in actuali tortura confitetur, quod tamen extra ipsam negat. (F) Unde tertiò tortus rursùm in ipsa tortura, & simul extra eam, in conspectu tamen tormentorum crimen fatetur, & ad mortem condemnatur. (G)

RESOLUTIO.

(A) Quia carceris squalor est contra naturalem æquitatem. *Gloss. in L. 1. C. qui bon. cedere poss.* Et species est servitutis, cum deroget libertati. *L. nihil. 2. ff. de homin. liber.* Ideo *Formosus Sempronium* non absque gravibus indiciis & quasi evidentibus capere & carceri includere poterat; Judici enim, antequam ad specialem procedat inquisitionem, de delicti infamia constare oportet. *Cap. cum oporteat. 19. cap. inquisitionis. 21. cap. qualiter & quando. 24. de accusat.* Nec sola sufficit infamia, sed clamorosa apud Judicem insinuatio præcedere debet. *Cit. cap. inquisitionis. cap. licet. Heli. 31. de simon.*

(B) Contra *Regulam* peccavit *Formosus*, absque prævio accusationis & inquisitionis processu semifatuum tortura subjiendo, siquidem ad tormenta criminoforum ita demùm venire oportet, cum suspectus est reus, & aliis argumentis ita probationi admoveatur, ut sola confessio criminofosi deesse videatur. *L. 1. ff. de quaestion.*

(C) *Sempronius* ad monasterium confugiens extrahendus non erat. *Can. reum. 9. caus. 17. q. 4. cap. inter alia. 6. de immunitat. Eccles.* Nec in loco sacro existens per sententiam ad mortem aliamve pœnam corporalem condemnari poterat. *Can. id constituimus. 36. caus. 17. q. 4.* Quare *Formosus* tum contra *Sempronium*, tum contra loci sacri immunitatem, reum vi extrahendo gravissimè deliquit.

R. D. Schnorrenberg in Reg. Jur.

(D) Justè res ad Episcopum delata fuit; dum enim dubium, an confugiens ad Ecclesiam crimen exceptum, quòd asylo non gaudeat, commiserit, observanda sunt sequentia: 1mo. Rector Ecclesiæ requisitus à Jure reum, ne elabatur, custodire, & negotium ad Episcopi tribunal deferre debet, à quo, an asylo fruatur, vel non, decidendum est. 2do. Judex Laicus, an delictum commissum immunitate gaudeat, nequaquam cognoscere potest. 3mo. Episcopus reum Curia seculari tradere nequit, nisi plenè constet, eum crimen exceptum perpetrâsse. 4to. Reus de crimine excepto convictus, Curia seculari non obstante appellatione ejusdem tradendus est. Benè ergo Episcopus *Sempronium* asylo restitui jubet. *Can. minor. 8. caus. 17. q. 4.* Ex Regula generali, spoliatus ante omnia restituendus. *Cap. conquere. 7. de restitut. spoliat.* Præterea *Formosum* excommunicationem summo Pontifici reservatam ipso facto incurrisse constat ex decretis *Clement. VIII.* & *Pauli V.* hac in parte emanatis.

(E) *Sempronium* ex asylo liberè egressum potestas secularis comprehendere poterat, quæ tamen non emergentibus novis & fortioribus commissi *Assassanii* argumentis, eum alteri tortura subjiendo contra *Regulam* peccavit. *Gloss. in L. repeti posse. 16. ff. de quaestion. L. unius. 18. ff. ibid.*

(F) Confessio cruciatibus extorta, & in ipsa tortura facta non probat; nam ple-

C

rique

rique patientiâ, five duritiâ tormentorum ita tormenta contemnunt, ut exprimi eis veritas nullo modo possit, alii tantâ sunt impatienciâ, ut quodvis mentiri, quàm pati tormenta velint, ita fit, ut etiam vario modo fateantur, ut non tantùm se, verùm etiam alios commi-

nentur. *L. 1. §. questioni. ff. de question.*

(G) Iterùm Regulam *Formosus* offendit, ut enim rei probet confessio, cam non tantùm extra torturam, sed etiam locum & conspectum tormentorum, & quidem ex intervallo, ut libera censeatur, fieri oportet.

REGULA VII.

Quidquid sacratis DEO rebus & Episcopis injustè infertur, pro sacrilegio reputatur: quia sacra sunt, & à quoquam violari non debent.

Quæres primo. Quis hujus Regulae sensus?

R. Est sacrilegii descriptio, quod hoc modo definiri potest: Rei DEO sacrae violatio.

Quæres secundo. Quid nomine rei sacrae hic intelligitur?

R. 1mo. Personæ per sacram ordinationem, Religiosi utriusque sexûs per vota Religionis, Novitii per Religionis ingressum, & ad Professionem tendentiam sunt DEO consecratae, in has sacrilegium modis committitur sequentibus: 1mo. Violentâ manuum injectione, *Can. Si quis suadente. 29. caus. 17. q. 4.* 2do. Tractione ad forum sæculare, & jurisdictionis sæcularis in eadem usurpatione. *Cap. nullus. 2. cap. si diligenti. 12. de foro compet. 3^{io}. Impositione & exactione tributorum aut vectigalium. Cap. non minus. 4. cap. adversus. 7. de immunit. Eccles. 4to. Per actum fornicatio-*

nis, aut aliam turpitudinem cum personis DEO consecratis exercitam. *Can. Virginibus. 14. caus. 27. q. 1.*

2do. Loca sacra sunt loca cultui Divino vel sacro dedicata, Ecclesiæ & oratoria ad Missæ sacrificium & Divini Officii celebrationem consecrata, vel benedicta, aut ad minus ad hunc finem ab Episcopo deputata. *Cap. cum Ecclesia. 5. cap. Ecclesia. 9. de immunit. Eccles.* Item monasteria & hospitalia Episcopali erecta autoritate. In his sacris locis sacrilegium admittitur: 1mo. In Ecclesia per illicitam seminis, & injustam sanguinis effusionem. 2do. Extractione hominis ad sacri loci asylum confugientis. 3^{io}. Exercitio jurisdictionis sæcularis, nundinarum, & profanarum in eisdem comœdiarum exhibitione. 4to. Violentâ effractione, spoliatione, incendio, &c. 3^{io}. In tertia classè sunt res sacrae, ut Sacramenta, sacrae Reliquiæ, Imagines Chri-